

اشریشیا کلی های تولید کننده شیگا توکسین در پنیرهای گوسفندی

فرهاد صفرپور دهکردی^۱، ابراهیم رحیمی^{۲*}، محمد قبادی^۳، عماد یاحقی^۴

۱- باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد

۲- گروه بهداشت مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد

۳- دانش آموخته دکتری دامپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد، شهرکرد

۴- دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، تهران

*نشانی برای مکاتبه: شهرکرد، دانشگاه آزاد اسلامی، گروه بهداشت مواد غذایی، تلفن: ۰۹۱۳۳۲۷۸۳۷۷، ebrahimrahimi55@yahoo.com

پذیرش برای چاپ: اردیبهشت نود و سه

دریافت مقاله: اسفند نود و دو

چکیده

سابقه و هدف: ارتباط بین حضور اشریشیا کلی در مواد غذایی و بروز عفونت و مسمومیت های غذایی در مطالعات فراوانی به اثبات رسیده است. در این بین شیر و محصولات لبنی جایگاه ویژه ای دارند. مطالعه حاضر با هدف تعیین حضور اشریشیا کلی، اشریشیا کلی O157: H7 و اشریشیا کلی های مولد شیگاتوکسین ها در نمونه های پنیر محلی انجام پذیرفته است.

روش کار: در مجموع ۱۱۰ نمونه پنیر محلی از خرده فروشی های استان اصفهان جمع آوری شد. نمونه های پنیر از شیر خام گوسفند تهیه شده بودند. تمام نمونه ها به آزمایشگاه انتقال داده شدند و با استفاده از روش های کشت میکروبی و واکنش زنجیره ای پلیمرز برررسی شدند.

یافته ها: از کل ۱۱۰ نمونه پنیر، ۲۳ نمونه از نظر حضور اشریشیا کلی مثبت بودند در حالی هیچ کدام از آن ها اشریشیا کلی O157: H7 نبودند. از این ۲۳ نمونه مثبت، ۲ نمونه ژن *stx1* (۸٫۶۹٪)، ۱ نمونه ژن *stx2* (۴٫۳۴٪)، ۳ نمونه ژن *eaeA* (۱۳٫۰۴٪) و در نهایت ۱ نمونه ژن *ehxA* (۴٫۳۴٪) را داشتند.

نتیجه گیری: استفاده از پنیر های محلی و غیر پاستوریزه می تواند برای سلامت انسان خطرناک باشد. ما روش PCR را به عنوان یک تست دقیق، ایمن و سریع به منظور کنترل کیفیت میکروبی فرآورده های خام لبنی پیشنهاد می کنیم.

واژگان کلیدی: اشریشیا کلی، سروتیپ O157: H7، ژن های حدت، پنیر محلی، PCR اصفهان

مقدمه

باکتری اشریشیا کلی جز فلور طبیعی روده تمام حیوانات خون گرم می- باشد. تعداد این باکتری در روده گوشت خواران و انسان بیش از روده علف خواران است. به عنوان مسمومیت غذایی انواع غذاها از جمله شیر و فرآورده های آن مطرح می باشد. حضور این باکتری در آب و غذا به عنوان شاخص آلودگی مدفوعی و حضور احتمالی پاتوژن های غالب پذیرفته شده است (۱).

چندین سویه از باکتری اشریشیا کلی به عنوان پاتوژن های بالقوه در غذا معرفی شده اند. یکی از سویه های مهم آن، سویه اشریشیا کلی O157: H7 است که به عنوان یکی از عمده ترین سویه های بیماری زای انسان معرفی شده است. سویه اشریشیا کلی O157: H7 سالانه باعث بروز چندین مورد مرگ شده و از طریق مواد غذایی مختلف خصوصاً مواد غذایی با منشاء دامی به انسان منتقل می شود. این باکتری توانایی تولید سمی شبیه به سم باکتری شیگلا را دارد. اشریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین در گروه

باکتری های مولد کولیت هموراژیک و سندرم اورمی همولیتیک قرار می- گیرد (۲و۱). برخی مطالعات نشان می دهد گوسفند و بز منابع مهم اشریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین هستند (۳و۴). آلودگی شیر به مدفوع این حیوانات و استفاده از این منابع در تهیه فرآورده های لبنی می- تواند منبع بالقوه باکتری برای انسان باشد (۵و۶). مطالعات نشان می دهند که در اکثر موارد، بیماری زایی باکتری اشریشیا کلی با حضور ژن های حدت این باکتری همراه می باشد. از مهم ترین ژن های حدت باکتری اشریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین می توان به شیگا توکسین ۱ (stx1)، شیگا توکسین ۲ (stx2)، پروتیین اینتیمین (eae) و پلاسمید کد کننده انتروهمولیزین (ehly) اشاره نمود (۷و۸). مطالعه حاضر با هدف تعیین حضور باکتری اشریشیا کلی O157: H7 و اشریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین در پنیرهای تولید با منشاء شیر گوسفند انجام شد.

روش کار

تعداد ۱۱۰ نمونه پنیر محلی تولید شده از شیر خام گوسفندی از خرده فروشی های استان اصفهان خریداری شد. نمونه ها با رعایت شرایط بهداشتی کامل و بلافاصله ۶ ساعت پس از نمونه گیری در کلمن های حاوی یخ به مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد انتقال داده شدند. ۵۰ گرم از هر نمونه را با آب مقطر استریل مخلوط کرده و عصاره های حاصله را با محیط VRBA در کنار شعله به روش پورپلیت کشت دادیم. پس از مدت ۲۴ ساعت گرمخانه گذاری در ۳۷ درجه سانتی گراد پرگنه های مشکوک در محیط BGBLB حاوی لوله ی در هام کشت داده شده و به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۴۴/۵ درجه سانتی گراد گرمخانه گذاری شدند. نمونه هایی که گاز تولید کرده بودند را بر روی محیط EMB توسط آس حلقوی کشت دادیم و به مدت ۲۴ ساعت در ۳۷^o گرمخانه گذاری کردیم. نمونه هایی که در محیط EMB پرگنه های با تالو سبز درخشان تولید نموده بودند را در BHI کشت داده و تا زمان انجام آزمایش PCR در یخچال ۴^o نگهداری گردید. برای استخراج DNA از روش جوشاندن استفاده کردیم. از کشت یک شبه باکتری که در محیط BHI بود ۲۵ میکرولیتر در ۵۰۰ میکرولیتر آب مقطر به مدت ۵ دقیقه جوشانده و به عنوان منبع DNA استفاده شد.

واکنش PCR به منظور ردیابی باکتری اشریشیا کلی O157: H7 با استفاده از روش پیشین که توسط Fracnk و همکاران (۱۹۹۸) (۷) ابداع گردید، صورت پذیرفت. برای انجام کلیه واکنش های PCR از دستگاه Master cycler gradient (Eppendorf) در قالب یک برنامه Multiplex PCR استفاده شد. لیست پرایمر های مورد استفاده در واکنش های PCR برای تشخیص ژن های حدت باکتری در جدول ۱ آمده اند. واکنش PCR برای تشخیص ژن های حدت stx1, stx2, eaeA و sta در حجم نهایی ۵۰ میکرولیتر شامل ۵ میکرومول و تر × ۱۰ PCR buffer، ۱/۵ میلی مول MgCl2، ۲۵۰ میکرو مول دیوکسی نوکلئوتید تری فسفات، ۲۰۰ میکرو مول dNTP، ۱ میکرومول از زوج پرایمرهای جلویی و عقبی، ۵ میکرولیتر از هر نمونه DNA و 1.25 واحد آنزیم DNA Taq Polymerase، انجام پذیرفت. برنامه ی حرارتی مورد استفاده شامل: ۲۵ چرخه دمایی در ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۳۰ ثانیه، سپس ۵۰ درجه سانتی گراد ۴۵ ثانیه، ۷۰ درجه سانتی گراد ۹۰ ثانیه و ۳ ثانیه در هر چرخه به همراه یک مرحله نهایی ۷۰ درجه سانتی گراد ۱۰ دقیقه تنظیم گردید.

جدول ۱. لیست پرایمر های مورد استفاده جهت تشخیص ژن های حدت باکتری اشریشیا کلی در نمونه های پنیر محلی.

منابع	اندازه محصول (bp)	توالی پرایمر (5'-3')	ژن حدت
)۱۶(	555	TTC GCT CTG CAA TAG GTA	Stx1 (F)
		TTC CCC AGT TCA ATG TAA GAT	Stx1 (R)
)۱۶(	118	GTG CCT GTT ACT GGG TTT TTC TTC	Stx2 (F)
		AGG GGT CGA TAT CTC TGT CC	Stx2 (R)
)۱۶(	425	ATA TCC GTT TTA ATG GCT ATC T	Intimin (F)
		AAT CTT CTG CGT ACT GTG TTC A	Intimin (R)
)۱۶(	190	GCT AAT GTT GGC AAT TTT TAT TTC TGT A	Sta (F)
		AGG ATT ACA ACA AAG TTC ACA GCA GTA A	Sta (R)
)۱۷(	1551	GGTGAGCAGAAAAAGTTGTAG	EhxA (F)
		TCTCGCCTGATAGTGTGTTGTA	EhxA (R)

DNA (مارکر) هم به میزان 3µl به منظور تعیین وزن باندهای بدست آمده در چاهک مجاور استفاده شد. الکتروفورز نمونه ها در ولتاژ ثابت ۹۰ ولت به مدت حدوداً یک ساعت انجام گرفت.

یافته ها

از مجموع ۱۱۰ نمونه آزمایش شده، ۲۳ نمونه آلوده به اشریشیا کلی بوده است و به دنبال آن بر اساس آزمون PCR هیچ یک از ۲۳ نمونه اشریشیا کلی جدا شده O157 نبوده است. ۲۳ سوش اشریشیا کلی جدا شده از نمونه های مورد مطالعه با روش PCR با استفاده از پرایمرهای اختصاصی از نظر حضور ژن های حدت stx2, stx1, hly, vt1, vt2 بررسی شدند. الکتروفورز محصولات PCR در اشکال ۱ و ۲ آمده است. از مجموع ۲۳ اشریشیا کلی بررسی شده، ۲ سوش حامل ژن stx1، ۱ سوش حامل ژن stx2، ۳ سوش حامل ژن eaeA، ۱ سوش حامل ژن ehxA بوده است. بنابراین فراوانی ژن های حدت stx1, stx2, eaeA و ehxA به ترتیب ۸۶،۶۹٪، ۴،۳۴٪، ۱۳،۰۴٪ و ۴،۳۴٪ بود.

حجم کلی PCR برای تشخیص ژن حدت ehxA ۳۰ میکرولیتر در نظر گرفته شد که شامل ۹۰ نانوگرم پرایمر، ۰،۲ میلی مول dNTP، ۱۰ میلی مول تریس HCl، ۱،۵ میلی مول MgCl2، ۵۰ میلی مول KCl و ۱ واحد آنزیم Taq DNA Polymerase بوده است. برنامه ی حرارتی مورد استفاده شامل: ۳۵ چرخه دمایی در ۹۴ درجه سانتی گراد به مدت ۱ دقیقه، سپس ۶۰ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه، ۷۲ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه تنظیم گردید.

در آزمون PCR از ژل آگارز یک درصد استفاده گردید برای این منظور یک گرم پودر آگارز در ۱۰۰ میلی لیتر با فرم ۱× TBE ذوب و پس از رسیدن درجه حرارت محلول به حدود ۵۰ درجه سانتی گراد ۵ میکرولیتر رنگ اتیدیوم بروماید به آن اضافه گردید و در سینی مخصوص الکتروفورز (Cast) قرار داده شد.

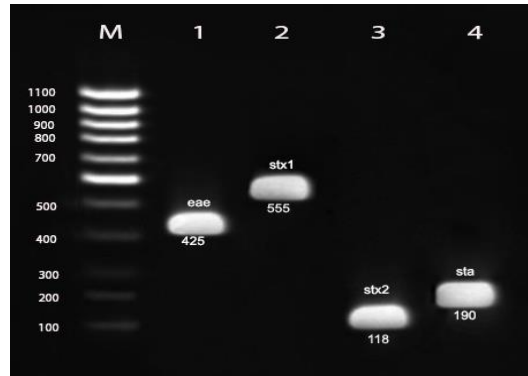
برای الکتروفورز محصولات PCR سینی حاوی ژل در تانک الکتروفورز قرار گرفت و مقداری بافر ۱× TBE در تانک اضافه شد تا کاملاً سطح ژل را فرا گیرد. سپس ۱۵ میکرولیتر محصول PCR با ۲۰ میکرولیتر محصول رنگ نشانگر (loading) مخلوط و در چاهک ژل منتقل گردید. نشان گر

با توجه به اهمیت این گروه از پاتوژن‌ها، مطالعات فراوانی در خصوص ردیابی آنها در مواد غذایی و بررسی خصوصیات حدت آنها انجام شده است. مطالعه حاضر نیز در راستای همین اهداف طراحی و انجام شد. نتایج این مطالعه نشان داد ۲۳ نمونه از مجموع ۱۱۰ نمونه پنیر محلی جمع‌آوری شده از مراکز فروش اصفهان آلوده به اشیریشیا کلی بوده است. بر اساس استاندارد ایران در هر گرم از مواد غذایی تا ۱۰ کلی‌فرم قابل قبول است مشروط به اینکه هیچ یک از آنها اشیریشیا کلی نباشد لذا نتایج این مطالعه نشان می‌دهد تقریباً یک سوم از غذاها غیر قابل مصرف می‌باشد.

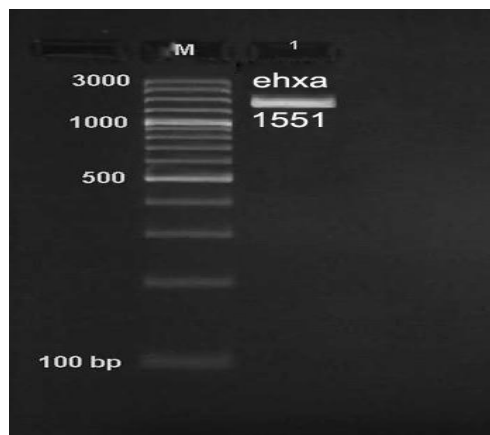
در ادامه این مطالعه اشیریشیا کلی‌های جدا شده از نمونه به منظور تشخیص و تأثیر سروتیپ O157:H7 به کمک دو پرایمر جهت اختصاص به روش PCR مورد آزمایش قرار گرفتند. نتایج این بخش از مطالعه حاکی از آن بود که هیچ کدام از ۲۳ جدایه بررسی شده O157 نبوده است. این بخش از مطالعه با مطالعات Holko و هم کاران (۲۰۰۶) از اسلواکی (۱۱)، و Caro و هم کاران (۲۰۰۷) از اسپانیا (۱۲) مشابه است. مطالعه Holko و هم کاران نشان می‌دهد از ۹۵ اشیریشیا کلی جدا شده از پنیرهای محلی تهیه شده از شیر غیر پاستوریزه گوسفند هیچ کدام اشیریشیا کلی O157:H7 نبوده است (۱۱). هر چند مطالعه‌ای توسط Honish و هم کاران (۲۰۰۵) نشان می‌دهد اشیریشیا کلی O157:H7 از نوعی پنیر تهیه شده از شیر گوسفند جدا شده است (۱۳). Oksuz و هم کاران (۲۰۰۴) از ترکیه طی مطالعه در خصوص بررسی حضور اشیریشیا کلی O157 در شیر خام و پنیر، میزان وقوع این پاتوژن را به ترتیب ۱ درصد (۱ نمونه از ۱۰۰ نمونه شیر و ۴ درصد (۲ درصد از ۵۰ نمونه پنیر) در شیر خام و پنیر گزارش نموده‌اند (۱۴).

اکثر گزارشات موجود در خصوص ردیابی اشیریشیا کلی O157:H7 نشان می‌دهد گوشت گاو به عنوان مهم ترین فرآیند دامی در انتقال این پاتوژن به انسان نقش بازی می‌کند. این مطالعات نشان می‌دهد میزان آلودگی گوشت گاو به اشیریشیا کلی O157:H7 در کشورهای مختلف بسیار متفاوت و از صفر تا ۴۲ درصد نمونه‌ها متغیر بوده است. آلودگی سایر مواد غذایی به این پاتوژن بسیار پایین تر گزارش شده است.

در بخش دیگری از مطالعه اشیریشیا کلی‌های جدا شده از نمونه‌ها به منظور بررسی خصوصیات حدت با استفاده از روش PCR و پرایمرهای اختصاصی ژن‌های حدت بررسی شدند. نتایج این بخش از مطالعه نشان داده از ۲۳ جدایه بررسی شده از ۲۳ نمونه پنیر آلوده به اشیریشیا کلی ۳ و ۲ جدایه به ترتیب حامل ژن Stx1, Stx2 بوده‌اند که در ۲ جدایه هر دو ژن حدت Stx1, Stx2 و در مابقی ژنها حامل یکی از ژن‌های فوق‌الذکر بوده‌اند. این عوامل حدت توسط سویه‌های اشیریشیا توکسین‌زای روده‌ای حمل شوند لذا می‌توان گفت ۸ مورد از اشیریشیا کلی جدا شده از نمونه‌های مورد مطالعه از نوع سروتیپ اشیریشیا توکسین‌زای روده‌ای بوده‌اند. این بخش از مطالعه با نتایج مطالعه Holko و هم کاران (۲۰۰۶) (۱۱) هم خوانی دارد. در این مطالعه از ۹ سویه حدت‌دار اشیریشیا کلی جدا شده از نمونه‌های پنیر تهیه شده از شیر گوسفند ۱ سویه حامل سه ژن Stx1, Stx2 و It1 وجود دارد و ۱ سویه تنها حامل ژن حدت Sxt1 گزارش شده است. مطالعه‌ای از Caro و هم کاران (۲۰۰۷) نشان می‌دهد از ۸۳ مورد اشیریشیا کلی بررسی شده ۳ سویه حامل ژن‌های حدت Stx1 بوده‌اند در حالی که هیچ یک از آنها ژن‌های Stx2 را حمل نمی‌کرده‌اند (۱۲).

شکل ۱. واکنش زنجیره ای پلیمراز جهت ردیابی ژن های حدت باکتری اشیریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین. M: مارکر ۱۰۰ جفت بازی، ۴- نمونه های مثبت.

شکل ۲. واکنش زنجیره ای پلیمراز جهت ردیابی ژن حدت باکتری اشیریشیا کلی تولید کننده شیگا توکسین. M: مارکر ۱۰۰ جفت بازی، ۱- نمونه مثبت.

بحث

اشیریشیا کلی جزء مهم ترین باکتری ها به عنوان شاخص آلودگی مدفوعی مواد غذایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. علاوه بر آن اشیریشیا کلی با داشتن ژن‌های حدت نقش مهمی را در ایجاد بیماری در انسان و حیوان بازی می‌کند. این پاتوژن‌ها به طور کلی مسئول سه نوع عفونت بالینی در انسان، اسهال و بیماری‌های روده‌ای، عفونت‌های مجاری ادراری و سپتی سمی و منژیت، محسوب می‌شوند. بر پایه علائم بالینی و خصوصیات حدت‌شان به چندین گروه از جمله اشیریشیا کلی بیماری‌زای روده‌ای، اشیریشیا کلی مهاجم روده‌ای، اشیریشیا کلی توکسین‌زای روده‌ای، اشیریشیا کلی متصل روده‌ای و اشیریشیا کلی تولید کننده وروتوکسین یا شیگاتوکسین تقسیم‌بندی می‌شوند و در این بین گروه اشیریشیا کلی تولید کننده شیگاتوکسین سروتیپ‌هایی چون O111, O26, O157 وجود دارد که تحت عنوان اشیریشیا کلی‌های خونریزی دهنده در بروز کولیت خونریزی دهنده و سندرم اورمی همولیتیک نقش ویژه‌ای بازی می‌کنند. این پاتوژن‌ها عمدتاً از مواد غذایی مانند گوشت فرآورده‌های گوشتی نپخته و شیر و فرآورده‌های غیر پاستوریزه آن منتقل می‌شوند (۹ و ۱۰).

قدرت همولیز و ۱۰۱ سوش فاقد قدرت همولیز بوده است. از تعداد ۳۸۵ سوش بررسی شد هیچ کدام حامل ژن های حدت *stx1*, *stx2*, *ehly* نبوده اند (۱۶).

نتیجه گیری

این بررسی نشان داد که استفاده از پنیر های محلی و غیر پاستوریزه می تواند برای سلامت انسان خطرناک باشد. ما روش PCR را به عنوان یک تست دقیق، ایمن و سریع به منظور کنترل کیفیت میکروبی فرآورده های خام لبنی پیشنهاد می کنیم.

تشکر و قدردانی

نویسندگان بررسی حاضر از الطاف بی کران آقایان دکتر حسن ممتاز، دکتر امیر شاکریان و دکتر فرهاد صفرپور دهکردی که ما در جمع آوری و انجام این بررسی یاری رساندند، تشکر می کنیم.

در مطالعه ما از بین ۲۳ اشیریشیا کلی بررسی شده ۳ سویه حامل ژن *eaeA* بوده است که جزء ژن های است که توسط سویه های اشیریشیا کلی بیماری زای روده ای حمل می شوند (۱۵). لذا این نتیجه نشان می دهد که سویه های اشیریشیا کلی بیماری زای روده ای بیش ترین فراوانی را نسبت به سایر سویه های اشیریشیا کلی جدا شده از نمونه های مطالعه حاضر داشته اند. در مطالعه *Holko* و هم کاران (۲۰۰۶) نیز مشاهده می شود که این ژن غالب ترین ژن ردیابی شده از اشیریشیا کلی های جدا شده از نمونه های پنیر بوده است (۱۱).

گزارشات ثبت شده از مطالعه *Caro* و هم کاران (۲۰۰۷) حاکی از آن است که از ۱۸۳ سویه اشیریشیا کلی جدا شده از نمونه های پنیر هیچ کدام حامل ژن *eaeA* نبوده است (۱۲).

در مطالعه ما تنها ۱ سوش از ۲۳ اشیریشیا کلی جدا شده از نمونه های پنیر حامل ژن *hly* بوده است. مطالعه ای از *Gonzalez* و هم کاران (۲۰۰۰) در برزیل، نتایج بررسی خصوصیات حدت ۳۸۵ سوش اشیریشیا کلی جدا شده از ۴۴ نمونه پنیر نشان دهنده آن است که ۲۸۴ (۷۳/۶ درصد) سوش

REFERENCES

1. Beutin L, Geier D, Steinruch H, Zimmermann S, Acheutz F. Prevalence and some properties of verotoxin (shiga-like-toxin)- producing *Escherichia coli* in seven different species of healthy domestic animals. *J Clin Microbiol.*1993; 31(9):2483- 2488.
2. Caro I, García-Armesto MR. Occurrence of shiga toxin-producing *Escherichia coli* in a Spanish raw ewe's milk cheese. *Int J Food Microbiol.*2007; 116(3):410-413.
3. Belongia EA, MacDonald KL, Parham GL, White KE, Korlath JA, Lobato MN, Strand SM, Casale KA, Osterholm MT. An Outbreak of *Escherichia coli* O157: H7 Colitis Associated with Consumption of Precooked Meat Patties. *J Infect Dis.*1991; 164(2):338-43.
4. Griffin PM, Tauxe RV. The epidemiology of infections caused by *Escherichia coli* O157:H7, other enter hemorrhagic *Escherichia coli*, and the associated hemolytic uremic syndrome. *Epidemiol Rev.*1991; 13(3):60-98.
5. Henning DR. Survival of *Escherichia coli* in cheddar and colby cheese. *J Dairy Sci.*2004; 87(4):122.
6. Honish L, Predy G, Hislop N, Chui L, Kowalewska-Grochowska K, Trottier L, Kreplin C, Zazulak I. An outbreak of *E. coli* O157:H7 hemorrhagic colitis associated with unpasteurized gouda cheese. *Can J Public Health.*2005; 96(3):182-184.
7. Joklik WK. *Zinsser Microbiology*. 29th ed. Appleton and Lance Company; 1992.
8. Lahti E, Eklund M, Ruutu P, Siitonen A, Rantala L, Nuorti P, Honkanen-Buzalski T. Use of phenotyping and genotyping to verify transmission of *Escherichia coli* O157: H7 from dairy farms. *European Journal of Clinical Microbiology and Infectious Diseases.*2002; 21(3):189-195.
9. Nataro JP, Kaper JB. Diarrheagenic *Escherichia coli*. *Clin Microbiol Rev.*1998; 11(1):142-201.
10. Parry SM, Palmer SR. The public health significance of VTEC O157. *J Appl Microbiol.*2000; 88(29):1S-9S.

11. Paton AW, Paton JC. Direct detection and characterization of shiga toxigenic *Escherichia coli* by multiplex PCR for stx1, stx2, eae, ehxA and saa. *J Clin Microbiol.*2002; 40(1):598-602.
12. Restm C, Henning DR. Survival of enterohemorrhagic *Echerichia coli* O157: H7 during the manufacture and curing of Cheddar cheese. *J Food Protect.*1996; 59(5):460-464.
13. Schmidt H, Beutin L, Karch H. Molecular analysis of the plasmid- encoded hemolysin of *Echerichia coli* O157:H7 strain EDL 933. *Infect Immun.*1995; 63(3):1055-1061.
14. Vernozy-Rozand C, Montet MP, Berardin M, Bavai C, Beutin L. Isolation and characterization of shiga toxin- producing *Escherichia coli* strains from raw milk cheeses in France. *Lett Appl Microbiol.*2005; 41(3):235-241.
15. Van TT, Chin J, Chapman T, Tran LT, Coloe PJ. Safety of raw meat and shellfish in Vietnam: an analysis of *Escherichia coli* isolations for antibiotic resistance and virulence genes. *I Int J Food Microbiol.*2008; 124(3):217-223.
16. Franck SM, Bosworth BT, Moon HW. Multiplex PCR for enterotoxigenic, attaching and effacing, and Shiga toxinproducing *Escherichia coli* strains from calves. *J Clin Microbiol.*1998; 36(6):1795-1797.
17. Schmidt H, Beutin L, Karch H. Molecular analysis of the plasmid-encoded hemolysin of *Escherichia coli* O157:H7 strain EDL 933. *Infect Immun.*1995; 66(3):1055–1061.